



การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสิละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน The Development of Extra-Curricular Activities on Sila at the Basic Education Level

¹วานีตา อุดมเศรษฐ์ Wanita Udomseat

²พล เหลืองรังษี Pol Luangrangsee

³ชุติมา ทศโร Chutima Thutsaro

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: Wanita.udo017@hu.ac.th

Received November 25, 2023; Revised September 27, 2024; Accepted: September 29, 2024



บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสิละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสิละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสิละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หัวหน้าคณะกรรมการแสดงสิละ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าม่วง 3) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าม่วง 4) หัวหน้าฝ่ายงานโรงเรียนบ้านท่าม่วง และ 5) ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าม่วง รวมทั้งหมด 15 คน และนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนบ้านท่าม่วง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน วิธีการดำเนินการวิจัย จะแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการหรือความจำเป็นและการพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร แบ่ง ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักสูตร (ก่อนใช้) คือ การทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง ส่วนที่ 2 หลักสูตร (หลังใช้) คือการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรและนำหลักสูตรที่ได้มาประเมินผลและพัฒนาต่อไป และระยะที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่องสิละ ประกอบด้วยได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผลการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมี

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนา; กิจกรรมเสริมหลักสูตร; สิละ

Abstract

This research aims to 1) develop Sila extracurricular activities at the basic education level. 2) to compare academic achievement before and after studying using Sila extracurricular activities at the basic education level. Grade 6, and 3) to assess the satisfaction of Grade 6 students at Ban ThaMuang School, towards Sila extracurricular activities at the basic education level. The target groups used in the research were 1) the head of the Sila performance group, 2) the school board of BanThaMuang, 3) the director of Ban ThaMuang School, 4) the head of the department of BanThaMuang School, and 5) the parents of students at BanThaMuang School. A total of 15 people and students studying at BanThaMuang School. Grade 6, 20 people. The research method is divided into 3 phases. Phase 1 study of basic data. Needs or needs and the development of the curriculum. Phase 2 studying the results of the curriculum trial. Divided into 2 parts. The first part: the curriculum (before use) is an experiment with a non-sample group. The second part: the curriculum (after use) is Experiment with a real sample group in order to use the information obtained to improve the curriculum and use the resulting curriculum to evaluate and further develop it, and Phase 3 studies student satisfaction. The research results found that: 1) Extra-curricular activities on Sila consisting of principles, objectives, learning management. Measurement and evaluation Learning outcomes and learning management plans. 2) The academic achievement of students has a higher mean score after studying than before studying, with statistical significance at the .05 level. 3) Overall student satisfaction assessment results are at the highest level.

Keywords: Development; Extra-curricular activities; Sila



บทนำ

สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นสถานที่สำคัญที่สุดในการปลูกฝังศิลปวัฒนธรรมไทยแก่เยาวชน เพราะนอกจากสถาบันครอบครัวแล้ว เด็กก็จะใกล้ชิดกับสถานศึกษามากที่สุด เพราะฉะนั้นการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมจึงไม่ได้เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่จะต้องช่วยกันทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป เพื่อให้ประเทศไทยของเราได้ยืนหยัดอย่างเข้มแข็งบนรากแห่งวัฒนธรรมนี้

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาได้มีการส่งเสริมสถานศึกษาที่มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย โดยมีการมอบรางวัล MOE AWARDS กระทรวงศึกษาธิการ สาขาอนุรักษ์มรดกไทย แก่สถานศึกษาที่มีผลงานทางด้านดนตรีไทย โขน และการแสดงพื้นบ้าน เพื่อเชิดชูเกียรติสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นตัวอย่างที่ดีของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม ในด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมการเล่นดนตรีไทย การเล่นโขน การแสดงพื้นบ้านตามขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมไทย อันเป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นกิจกรรม ที่จัดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบที่มีวิธีการที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่จะเน้นเนื้อหาในด้านวิชาการมากกว่าการพัฒนาในด้านอื่นๆ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนนั้น ผู้เรียนก็ต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ รวมทั้ง ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต และปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตได้ดีพอ กิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวเองของผู้เรียน ผู้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงควรศึกษาและกำหนด แนวทางสำหรับการวางแผนและเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เหมาะสมในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมอย่างเรื่องศิลปะ

ประวัติความเป็นมาของศิลปะยังไม่ชัดเจนว่าเกิดขึ้นในยุคสมัยใด ใครเป็นผู้ให้กำเนิด เพราะการเล่นศิลปะมีกำเนิดมาช้านานและเกิดขึ้นมาพร้อมกับการอพยพถิ่นฐานของประชาชน จนเกิดการแย่งดินแดนกันเพื่อความอยู่รอดจึงต้องรู้จักต่อสู้และป้องกันตัวเอง ด้วยอิทธิพลของสงครามและการเผยแพร่ศาสนา ทำให้ศิลปะการต่อสู้แบบ ศิลปะจึงแผ่กระจายไปทั่วแหลมมลายูและผ่านเข้ามาถึงตอนล่างของภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา และอาจจะมีบางส่วนของพัทลุง ที่ได้

ยอมรับเอาการต่อสู้แบบสืลมาใช้ในการต่อสู้และป้องกันศัตรู พยายามปรับปรุงดัดแปลงรูปแบบการเล่นสืลให้เหมาะกับสภาวะของแต่ละพื้นที่ ชุมชนบ้านท่าม่วง อำเภอเทพา ก็เป็นชุมชนที่มีการปรับปรุงรูปแบบการเล่นสืลให้เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เพราะการเล่นของแต่ละท้องถิ่นนั้นมีการเล่นที่ต่างกันอย่างออกไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ แต่ในปัจจุบันการเล่น สืล เป็นที่หาชมได้ยากมาก เพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เด็กไม่สนใจวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง และที่สำคัญคือผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นยังไม่มีผู้สืบทอด ปล่อยให้สูญหายไปในที่สุด การแสดงสืลนี้อาจสูญสิ้นได้ ทางผู้วิจัยจึงเห็นคุณค่าความสำคัญเอกลักษณ์ของชุมชนที่จำเป็นต้องได้รับการอนุรักษ์และถ่ายทอดสู่เยาวชนในท้องถิ่นรุ่นต่อไปด้วยการพัฒนากิจกรรมเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการศึกษาและสำรวจสภาพปัญหา ในการพัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสืล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ขอบเขตเนื้อหา และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหา จากนั้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำแนะนำเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งเป็น



2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และ ตอนที่ 2 สำรวจความต้องการ/ความจำเป็น หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้วยการหาจากการนำผลการวิเคราะห์แนวคิดและการศึกษาข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นพื้นฐานกำหนดองค์ประกอบโครงร่าง ออกแบบและพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร นำข้อมูลพื้นฐาน กำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร การสร้างโครงร่างหลักสูตร โดยสังเคราะห์ที่องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาการจัดกิจกรรม สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะนำโครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแสดงศิลปะ 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 3) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ครูนาฏศิลป์) ตำแหน่งครู ค.ศ.3 ขึ้นไป รวมทั้งหมด 3 ท่าน การประเมินมี 2 ลักษณะ คือ ประเมินความเหมาะสมและประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรมาทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ใช้ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง และระยะที่ 3 การประเมินความพึงพอใจ เป็นการประเมินหลังเรียน โดยมีประเด็นในการประเมิน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ทางด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านครูผู้สอน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในระยะที่ 1 จะใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย หัวหน้าคณะกรรมการแสดงศิลปะ จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานโรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 4 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 15 คน ระยะที่ 2 และ ระยะที่ 3 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา และได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ชั้นเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสิน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความ ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และสรุปประเด็น เพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรต่อไป โดยจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และ

ตอนที่ 2 ความต้องการ/ความจำเป็น ในการสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง สีละ ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสีละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตร มีจำนวน 1 หน่วยใหญ่ มี 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง
คือ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นสีละอำเภอเทพา ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของสีละ จำนวน 2 ชั่วโมง
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วิธีการแสดงสีละ จำนวน 5 ชั่วโมง
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เทคนิคในการแสดงสีละ จำนวน 3 ชั่วโมง

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าแบบประเมินความสอดคล้องและ
เหมาะสมของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ผู้วิจัย
หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item- Objective
Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ถือ
ว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง สีละ ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน ความจำเป็น เพื่อนำมา
สร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง สีละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.1 ความจำเป็นในการอนุรักษ์การแสดงสีละ ควรมีการอนุรักษ์เพราะเป็นศิลปะโบราณที่หา
ดูได้ยาก ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าแต่ละท้องถิ่นนั้นมีสภาพ
ชุมชนเป็นอย่างไร และมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับชุมชน ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น
การทำรำ (การรำยรำ) และจังหวะดนตรีที่บรรเลง รวมถึงเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง ซึ่งเป็นเครื่องดนตรี
พื้นบ้านโบราณที่หาดูได้ยาก ถ้าไม่มีการอนุรักษ์ สืบทอดในอนาคตอาจจะสูญหายไปกับกาลเวลา

1.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์การแสดงสีละ ให้มีการเปิดหลักสูตรสอนเพิ่มเติม
ในโรงเรียน อาจจะเป็นรายวิชาศิลปะท้องถิ่น, ชุมชน, หลักสูตรเสริม หรือเป็นการอบรมระยะสั้น เป็น
ต้น เพื่อไม่ให้การแสดงสีละสูญหายไปจากท้องถิ่น และได้ขยายเป็นวงกว้าง เพราะจากเดิมการ
แสดงสีละนี้จะสืบทอดมาจากตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งสืบทอดต่อๆ กันมา และจะ
เป็นเฉพาะกลุ่มๆ เดียว ซึ่งถ้าบุคคลกลุ่มนั้นไม่มีการสืบทอดการแสดงสีละนี้ก็จะหายไปโดยสิ้นเชิง ทำ
ให้สูญสิ้นการแสดงสีละของชุมชน



1.3 กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในการแสดงศิลปะ ควรจัดการเรียนรู้ที่ไม่กระทบต่อการเรียนการสอนของผู้เรียน โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศิลปะ องค์ประกอบต่างๆ ของศิลปะ การแต่งกาย กระบวนท่ารำ แม้กระทั่งเทคนิควิธีการแสดง โดยกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพื้นฐานความรู้และฝึกฝนให้นักเรียนปฏิบัติได้ ควรมีระยะเวลา 8-10 ชั่วโมง จึงจะเหมาะสมเพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกว่านานเกินไป เมื่อมีการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้วก็ควรให้มีการนำผู้เรียนไปการแสดงศิลปะนอกสถานที่ เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และผู้เรียนยังมีรายได้เสริมระหว่างเรียน

1.4 วิธีการวัดและประเมิน การจัดการเรียนรู้การแสดงศิลปะ การเรียนการสอนการแสดงศิลปะแต่ละครั้ง ควรมีการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎี เพื่อวัดพัฒนาการของผู้เรียน มีการทดสอบทักษะการปฏิบัติหลังจากเรียนครบหลักสูตร และมีการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จากผลการศึกษาความต้องการกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผลการเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง

ผลการเปรียบเทียบการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 20 คน มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน O ₁	20	8.45	1.317	25.46*	19	.000
หลังเรียน O ₂	20	20.15	2.254			

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง จากการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง ศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$ = 20.15, S.D.= 2.254) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 8.45, S.D. = 1.317) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง สีละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสีละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลแสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปรผล ความมพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสีละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปรผล
ด้านเนื้อหา			
1. ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการแสดงสีละ ในท้องถิ่น	4.50	.742	ระดับมาก
2. เนื้อหาในหลักสูตรเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.70	.557	ระดับมากที่สุด
3. เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	4.20	.748	ระดับมาก
4. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของการแสดงสีละในท้องถิ่น	4.35	.792	ระดับมาก
รวม	4.44	.104	ระดับมาก
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.55	.669	ระดับมากที่สุด
2. เน้นกระบวนการกลุ่มและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.85	.357	ระดับมากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติ	4.70	.640	ระดับมากที่สุด
รวม	4.70	.172	ระดับมากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. แจ้งแนวทางการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	4.65	.654	ระดับมากที่สุด
2. ใช้วิธีการวัดและประเมินตามสภาพจริง	4.75	.433	ระดับมากที่สุด
3. แจ้งผลการเรียนหรือการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนทราบจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุง	4.70	.458	ระดับมากที่สุด
รวม	4.70	.121	ระดับมากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญา	4.50	.742	ระดับมาก



ท้องถิ่น

2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.75	.622	ระดับมากที่สุด
3. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.70	.458	ระดับมากที่สุด
รวม	4.65	.142	ระดับมากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูมีการเตรียมการสอน	4.80	.400	ระดับมากที่สุด
2. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.75	.433	ระดับมากที่สุด
3. ครูมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม	4.85	.357	ระดับมากที่สุด
4. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.90	.300	ระดับมากที่สุด
5. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	4.85	.357	ระดับมากที่สุด
รวม	4.83	.050	ระดับมากที่สุด
ภาพรวม	4.67	.162	ระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสึละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .162 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้ว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .050 ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .121 ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .172 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .142 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .104

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสึละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า สถานศึกษามีนโยบายพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะกระบวนการ และ คุณธรรม จริยธรรม จากผลการวิจัยพบว่าคู่มือการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสึละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .167 ความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .252 และมีความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบของคู่มือ ได้แก่สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ระยะเวลาการจัดกิจกรรม สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ประเมินหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วย สามารถนำไปใช้ในการอบรมระยะสั้นได้จริง เพราะการสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างละเอียด เริ่มจากศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ได้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและสภาพทางวิชาการมากที่สุด จากนั้นโครงร่างกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการปรับปรุงแก้ไขจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสมบูรณ์จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง วิธีการประเมินที่กำหนด คือ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะตรวจสอบโครงร่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างละเอียด และแสดงความคิดเห็นลงในแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผู้วิจัยนำโครงร่างหลักสูตรที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของชาดา กลิ่นเจริญ และจรรุชา ธนิตาเดชาภักดิ์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำผ้ามายเขียนเทียนสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้การวิจัยเชิงพัฒนา 4 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมผ้ามายเขียนเทียนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชุมชน ชุมชน ผู้ปกครอง และปราชญ์ชาวบ้าน ด้วยการสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาคุณภาพของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม และขั้นตอน 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรม (ชาดา กลิ่นเจริญ และจรรุชา ธนิตาเดชาภักดิ์, 2553)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับลิสสา ศรีโพล และคณะ ที่ได้ดำเนินโครงการหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง: การจัดกระบวนการเรียนรู้การทำมาหากินของ ชุมชนในพื้นที่ป่าบุง-ป่าทาม กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเพี้ยมาต ตำบลหนองแค อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมการ เตรียมความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน การทดลองปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน การวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นนำไปใช้ในโรงเรียน และการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ผลการศึกษาคือสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ที่ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ และสำรวจความต้องการของชุมชนโดยการสนทนากลุ่มกับผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและสัมภาษณ์ความต้องการของชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียน ครูนำผลสัมภาษณ์มา



คัดเลือก เนื้อหาสาระมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้อง กับสภาพชุมชนและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับนำมาใช้ในการ จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสมตามขั้นตอนการ วิจัยเชิงพัฒนา (ลิสสา ศรีโพล และคณะ, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับอ้าง บัวศรี ที่กล่าวว่า การประเมิน เบื้องต้นของหลักสูตรก่อนนำไป ทดลองใช้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะเป็นการทบทวน ตรวจสอบหลักสูตรที่จัดทำขึ้นว่ามีสิ่งใดบกพร่องและสมควรปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้จำนวน 9 แผน และให้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ (อ้าง บัวศรี, 2542)

2. ผลการเปรียบเทียบผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสึละ ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดกิจกรรมในคู่มือสอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักเรียน สนใจ เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามแผนและมีการประเมินตามสภาพจริง เหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียนสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเรื่องสมุนไพรในท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะการ ปฏิบัติงานร่วมกันมีผลดี (สุดใจ รอดสุวรรณ, 2549) และสอดคล้องกับงานของงามตา เพชรคอน ที่ได้ ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ประเมินผลทักษะปฏิบัติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (งามตา เพชรคอน, 2549)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสึละ ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมเสริม หลักสูตรเรื่องสึละ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = .162) ทั้งนี้เนื่องจาก ในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียน ผู้วิจัยได้ให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ ใช้หลักการเรียนรู้การมีส่วนร่วมและกระบวนการกลุ่ม คือ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง เน้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้นักเรียนมี ความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน เพราะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจริง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มจิราภรณ์

พรมสืบ ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่ม คณะผลสัมฤทธิ์รายวิชาวิทยาศาสตร์หน่วยการเรียนรู้เรื่อง สารละลายกรดและเบส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (จิราภรณ์ พรมสืบ, 2559) และสอดคล้องกับปวิษฐา เนียมคำ ที่ได้พัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่องหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหนึ่งใหญ่วัดสว่างอารมณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) (ปวิษฐา เนียมคำ, 2558)

ทั้งนี้เนื่องจากครูได้มีการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้มีกำลังใจในการเรียนรู้และครูส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนและชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนได้ฝึกฝนพัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มตามศักยภาพ และความสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุข

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการหรือความจำเป็นและการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารงานวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ สอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือความต้องการของชุมชน จากนั้นออกแบบและสร้างหลักสูตรจากข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำหลักสูตรไปตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับโครงร่าง และนำโครงร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร แบ่ง ออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรกหลักสูตร (ก่อนใช้) คือ การทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเครื่องมือก่อนทดลองจริง และช่วงที่ 2 หลักสูตร (หลังใช้) คือการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อนำข้อมูล ที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตร และนำหลักสูตรที่ได้มาประเมินผลเพื่อหาแนวทางพัฒนาต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน

บทสรุป

จากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นว่าควรที่พัฒนา กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นใช้ในโรงเรียน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร



การทดลองใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง
ศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการทดลองใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนที่ผ่าน
การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถปรับเนื้อหา เวลา
เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับ
โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาได้

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสม
กับ กิจกรรม โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากที่สุด เพื่อให้
เกิด ทักษะและความชำนาญ โดยครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สาธิตและอธิบายให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

1.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นคู่มือที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนต่างๆ ที่
สนใจสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบและวิธีการของการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ไปใช้วิจัยและพัฒนา
หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ หรือใช้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณา
การ สำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาอื่น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านอื่นๆ ในชุมชนหรือชุมชนใกล้เคียง
เช่น วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน วิถีชีวิต เครื่องแต่งกาย การแสดงพื้นบ้าน เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเจตคติของผู้เรียน ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เรื่อง ศิลปะ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน สถานศึกษา
ผลงานดีเด่น รางวัล MOE AWARDS กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2559*.
กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- งามตา เพชรคอน. (2549). การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้านสำหรับนักเรียน
ในช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

จิราภรณ์ พรหมสืบ. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ (STAD) รายวิชาวิทยาศาสตร์หน่วยการเรียนรู้เรื่อง สารละลายกรดและเบส. วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชาดา กลิ่นเจริญ และจรรยา ธนิตาเดชาภัก. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำผ้าลายเขียนเทียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 12(3): 133-138.

อึ้ง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ปวิษฐา เนียมคำ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหนังใหญ่วัดสว่างอารมณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

วาริ มะลิทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรประเพณีท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ลิสสา ศรีไพล และคณะ. (2550). หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้การทำมาหากิน ของชุมชนในพื้นที่ป่าบุง-ป่าทาม กรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านเพี้ยมาต (รัฐราษฎร์พิทยาคาร) ตำบลหนองแค อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ. รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.

สุดใจ รอดสุวรรณ. (2549). การพัฒนาหลักสูตร เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

